

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра загальноправових дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою
(пост. п. від 24 лютого 2018 р.)
Ректор

А. А. Мазаракі
А. А. Мазаракі

ПРАВОЗНАВСТВО

ПРОГРАМА та РОБОЧА ПРОГРАМА

освітній ступінь	бакалавр
галузь знань	12 Інформаційні технології
спеціальність	122 Комп'ютерні науки 124 Системний аналіз

Київ 2018

Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ заборонено

Автори: Р. П. СУХАЦЬКИЙ, канд. іст. наук,
О. А. АЛЬОНКІН, канд. юрид. наук.

Програму та робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри загальноправових дисциплін 02 квітня 2018 р., протокол № 10.

Рецензенти: Калиновський Б. В., д-р юрид. наук, професор, завідувач кафедри конституційного права та прав людини НАВС.
Крегул Ю. І., канд. юрид. наук, професор, завідувач кафедри загальноправових дисциплін КНТЕУ.

ПРАВознавство

ПРОГРАМА та РОБОЧА ПРОГРАМА

освітній ступінь	бакалавр
галузь знань	12 Інформаційні технології
спеціальність	122 Комп'ютерні науки
	124 Системний аналіз

ВСТУП

Вивчення дисципліни «Правознавство» на неюридичних спеціальностях КНТЕУ допоможе здобувачам ступеня вищої освіти бакалавр набути належних теоретичних знань та практичних навичок потрібних для орієнтування у правових відносинах, використання нормативно-правових актів та застосування норм права у конкретних життєвих ситуаціях. Адже опрацювання цієї дисципліни дає можливість ознайомитися з загальними питаннями теорії держави і права та основними положеннями таких галузей права України, як конституційне, цивільне, сімейне, трудове, адміністративне, кримінальне, екологічне, інформаційне, господарське та інформує про основи міжнародного права.

Таким чином, вивчення дисципліни «Правознавство» забезпечує формування правової культури у здобувачів відповідного ступеня вищої освіти та створює належні передумови успішного вирішення практичних питань правового регулювання у різноманітних сферах торговельно-економічних відносин.

Програма дисципліни «Правознавство» призначена для підготовки здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр 122 «Комп'ютерні науки» та 124 «Системний аналіз».

Дисципліна «Правознавство» є обов'язковою з циклу професійної підготовки здобувача ступеня вищої освіти бакалавр.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни (компетентності), її місце в освітньому процесі.
2. Зміст дисципліни.
3. Структура дисципліни та розподіл годин за темами (тематичний план).
4. Тематика та зміст лекційних, семінарських занять і самостійної роботи студентів.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ (КОМПЕТЕНТНОСТІ), ЇЇ МІСЦЕ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Метою вивчення дисципліни «Правознавство» є надання здобувачам ступеня вищої освіти бакалавр базових знань і навичок достатніх для успішного розв'язання професійних задач та практичних питань у правовому контексті.

Завданням вивчення дисципліни «Правознавство» є формування у здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр цілісної уяви про правове регулювання суспільних відносин; оволодіння навичками аналізу чинного національного законодавства; набуття необхідних знань для їх застосування в майбутній професійній діяльності.

Мета та завдання розкриваються через знання і вміння отримані здобувачами ступеня вищої освіти бакалавр в результаті вивчення дисципліни «Правознавство», на підставі яких вони повинні отримати наступні загальні **компетентності**:

Знання

- основ сутності понять держава і право та їх ролі в житті суспільства і людини;
- основних закономірностей розвитку держави і права;
- значення держави і права у виникненні, організації, розвитку і функціонуванні суспільних відносин;
- основ про права, свободи та обов'язки людини і громадянина;
- загальнолюдських принципів і цінностей, що лежать в основі правового регулювання суспільних відносин;
- сучасних актуальних проблем держави і права.

Вміння

- оцінювати суспільно-політичні події та факти, правові явища і процеси в їх логічній послідовності;
- аналізувати і застосовувати норми права у повсякденній практиці;
- користуватися нормативно-правовими актами, правовою літературою, електронними базами даних юридичного спрямування.

Вивчення дисципліни «Правознавство» базується на залишкових знаннях здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр зі шкільної програми «Правознавства», яка вивчалась ними в 9 класі загальноосвітньої середньої школи та розраховано на 180 годин (6 кредитів) і передбачає використання наступних форм навчання: лекції, семінарські заняття,

самостійна робота студентів. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Предметом вивчення дисципліни «Правознавство» є держава як організація політичної влади, що забезпечує за допомогою права управління справами всього суспільства, право як соціально-політичне явище і сукупність загальнообов'язкових, формально визначених правил поведінки, що встановлені державою та співвідношення і взаємозв'язок між державою та правом.

Місце в освітньому процесі: відповідно до структури навчальних планів, знання і практичні навички, отримані під час вивчення дисципліни «Правознавство» є базовими для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр та основою для вивчення всіх фахових дисциплін, в тому числі, для написання курсових та випускних кваліфікаційних робіт за спеціальністю, виконання наукових досліджень та в подальшій практичній роботі у різноманітних галузях торговельно-економічної діяльності.

2. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Основи теорії держави

Основні теорії походження держави. Виникнення держави та історичні типи держав. Сутність, основні ознаки поняття «держава». Поняття функцій держави. Внутрішні й зовнішні функції держави. Поняття та елементи форм держави: а) форма державного правління; б) форма державного устрою; в) державно-правовий режим. Механізм держави, поняття та його елементи. Основні сучасні концепції держави. Правова держава: поняття та її ознаки, шляхи формування правової держави в Україні.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 59, 60.

Додатковий: 1, 3, 33, 63, 72, 73, 78, 87, 88.

Тема 2. Загальне поняття права

Основні значення терміну «право». Право у загально соціальному розумінні. Право як об'єктивна категорія, його поняття та співвідношення з іншими основними видами соціальних норм. Основні ознаки, властивості, характерні риси права. Зв'язок права і держави. Взаємодія правових та техніко-технологічних норм у сфері торговельно-економічної діяльності. Об'єктивне і суб'єктивне право, їх співвідношення.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 59, 60.

Додатковий: 22, 31, 32, 33, 35, 36, 72, 73, 77, 78, 80, 84, 87, 88, 95.

Тема 3. Норми права

Поняття та основні ознаки правової норми (співвідношення права та правової норми). Структура правової норми (співвідношення структури норми та структури нормативно-правового акту). Класифікація норм права.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 59, 60.

Додатковий: 22, 31, 32, 33, 35, 36, 72, 73, 77, 78, 80, 84, 87, 88, 95.

Тема 4. Джерела права

Поняття джерела права, його різні значення. Система джерел (форм) права. Нормативно-правовий акт як основне джерело права та їхня система.

Межі дії нормативних актів. Дія нормативного акта у часі; порядок набрання чинності актом; зворотна сила закону. Дія нормативного акта у просторі; екстериторіальність. Дія нормативного акта за колом осіб; імунітет та його різновиди.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 58, 59, 60.

Додатковий: 22, 31, 32, 33, 35, 36, 72, 73, 77, 78, 80, 84, 87, 88, 95.

Тема 5. Система права

Поняття системи права. Поняття галузі права. Предмет, метод та юридичний режим регулювання як класифікаційні підстави галузевої систематизації правових норм. Основні галузі права та загальна характеристика їхнього змісту та джерел: конституційне, цивільне, трудове, адміністративне, фінансове, сімейне, земельне, кримінальне, цивільне процесуальне, господарське процесуальне, кримінально-процесуальне.

Співвідношення система права та система законодавства. Систематизація законодавства: поняття, значення та форми.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 59, 60.

Додатковий: 22, 31, 32, 33, 35, 36, 72, 73, 77, 78, 80, 84, 87, 88, 95.

Тема 6. Реалізація права

Поняття та форми реалізації норм права. Застосування права як форма його реалізації. Взаємозв'язок норми права та правовідносин. Поняття та структура (елементи) правовідносин: учасники, їхні суб'єктивні права та обов'язки, об'єкт правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин (юридичні факти). Юридичні факти.

Поняття тлумачення норм права. Види і способи тлумачення права.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 58, 59, 60.

Додатковий: 22, 31, 32, 33, 35, 36, 72, 73, 77, 78, 80, 84, 87, 88, 95.

Тема 7. Поняття законності і правопорядку. Правопорушення та юридична відповідальність

Поняття законності, правопорядку, суспільного порядку та дисципліни. Гарантії законності. Правова культура: зв'язок із загальною культурою. Види правової культури. Професійна правова культура спеціалістів торговельно-економічного профілю.

Правомірна поведінка і правопорушення. Правопорушення: поняття, ознаки. Види правопорушень. Склад правопорушення, зміст його елементів. Поняття, мета, принципи юридичної відповідальності. Види юридичної відповідальності.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 59, 60.

Додатковий: 22, 31, 32, 33, 35, 36, 72, 73, 77, 78, 80, 84, 87, 88, 95.

Тема 8. Конституційне право – провідна галузь національного права України

Поняття конституційного права. Характеристика суспільних відносин, які складають предмет конституційного права України. Метод конституційного регулювання. Система конституційного права України. Основні інститути конституційного права. Джерела конституційного права України. Поняття «конституції». Права і свободи людини та громадянина.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 58, 59.

Додатковий: 7, 8, 12, 13, 22, 23, 25, 29, 30, 65, 76, 80.

Тема 9. Органи державної влади і місцевого самоврядування

Загальні засади органів державної влади і місцевого самоврядування. Правовий статус Верховної Ради України. Президент України. Кабінет Міністрів України та інші органи виконавчої влади. Прокуратура України. Судова система України. Конституційний Суд України. Місцеве самоврядування.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 58, 59.

Додатковий: 7, 8, 12, 13, 22, 23, 25, 29, 30, 65, 76, 80.

Тема 10. Поняття цивільного права та цивільно-правових відносин

Загальна характеристика цивільного права, як галузі права (поняття, предмет та метод). Цивільно-правові відносини: майнові відносини, особисті немайнові відносини. Об'єкти цивільно-правових відносин.

Джерела та система цивільного права. Поняття, види та об'єкти цивільно-правових відносин. Відносини власності: поняття та зміст права власності. Види форм власності.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 59, 60.

Додатковий: 33, 51, 89, 90, 91, 92, 93, 94.

Тема 11. Суб'єкти цивільного права

Суб'єкти цивільного права. Громадяни (фізичні особи), як суб'єкти цивільних-правовідносин. Поняття і зміст цивільно-правової правоздатності і дієздатності громадян: повна, неповна, часткова. Обмеження цивільної дієздатності (підстави, порядок та наслідки). Визнання громадянина недієздатним. Оголошення громадянина померлим, порядок та наслідки.

Спеціальна правосуб'єктність юридичних осіб. Органи юридичних осіб. Порядок виникнення, реорганізації та ліквідації юридичних осіб.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 59, 60.

Додатковий: 2, 10, 19, 33, 51, 79, 89, 90, 91, 92, 93.

Тема 12. Цивільно-правові правочини. Представництво в цивільному праві

Поняття та класифікація правочинів. Умови дійсності цивільних правочинів. Визнання правочину недійсним та правові наслідки (реституція та її види). Види недійсних правочинів.

Представництво: поняття та види. Сфера та межі дії представництва (представника). Підстави, за яких виникають повноваження з представництва. Доручення як одна з підстав представництва. Форма і строк доручення. Передоручення. Припинення доручення. Наслідки скасування доручення.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 58, 59, 60.

Додатковий: 33, 51, 89, 90, 91, 92.

Тема 13. Zobov'язальне право

Поняття, суб'єкт, об'єкт та зміст цивільно-правових zobov'язань. Підстави виникнення цивільно-правового zobov'язання. Цивільно-правовий договір як підстава виникнення zobov'язання. Види договорів. Процес (порядок) укладання договору. Зміна та розірвання умов договору. Загальні умови виконання zobov'язань.

Способи забезпечення виконання zobov'язань: неустойка, застава, порука, завдаток, гарантія, притримання. Поняття та способи припинення zobov'язань. Поняття, підстави та умови цивільно-правової відповідальності. Види цивільно-правової відповідальності.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 58, 59, 60.

Додатковий: 33, 51, 89, 90, 91, 92.

Тема 14. Основи сімейного права України

Загальна характеристика сімейного права як галузі права. Джерела, система та завдання сімейного права України.

Порядок і умови укладання шлюбу. Особисті та майнові права і обов'язки подружжя. Припинення шлюбу. Недійсність шлюбу.

Особисті права та обов'язки батьків і дітей. Права батьків і дітей на майно. Аліментні обов'язки батьків і дітей та інших членів сім'ї і родичів. Усиновлення (удочеріння).

Насильство в сім'ї як порушення прав людини та соціальна проблема. Розвиток концепції попередження та протидії насильству в сім'ї у міжнародних документах. Національне законодавство щодо протидії насильству в сім'ї. Координація та взаємодія суб'єктів протидії насильству в сім'ї. Види, форми, способи, засоби і заходи запобігання насильству в сім'ї. Відповідальність за вчинення насильства в сім'ї, поняття та принципи. Цивільно-правова, адміністративна та кримінальна відповідальність за вчинення насильства в сім'ї. Поняття та система спеціально-кримінологічного запобігання насильству в сім'ї.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 58, 59, 60.

Додатковий: 4, 5, 6, 15, 16, 17, 18, 26, 33, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 84.

Тема 15. Поняття та зміст трудових правовідносин. Виникнення трудових правовідносин

Поняття трудового права та трудових правовідносин. Характеристика суспільних відносин, що формують предмет трудового права України. Метод та джерела трудового права України. Колективний договір як джерело та інститут трудового права: поняття, зміст та порядок укладання.

Поняття та умови трудових договорів, порядок їх укладення (документи, що необхідні для прийому на роботу). Випробування при прийнятті на роботу. Форми і види трудових договорів. Контракт як різновид трудового договору.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 58, 59, 60.

Додатковий: 9, 21, 27, 28, 32, 33, 37, 39, 48, 63, 81, 83, 94.

Тема 16. Припинення трудових правовідносин

Поняття та види зміни умов трудового договору (переведення, переміщення, зміна істотних умов праці).

Поняття та класифікація підстав припинення трудового договору. Загальні підстави припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Розірвання трудового договору з ініціативи власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу. Розірвання трудового договору з ініціативи органів, що не є стороною договору. Порядок звільнення працівника.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 58, 59, 60.

Додатковий: 9, 21, 27, 28, 32, 33, 37, 39, 48, 63, 81, 83, 94.

Тема 17. Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку

Поняття робочого часу та його види. Скорочений робочий час, неповний робочий час. Режим та облік робочого часу. Види режиму робочого часу. Види робочого тижня. Робота за змінами. Ненормований робочий день. Робота в нічний час. Надурочні роботи.

Поняття та види часу відпочинку. Щоденний та щотижневий відпочинок. Святкові і неробочі дні. Відпустки: поняття та їх види. Щорічні відпустки. Інші види відпусток.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 58, 59, 60.

Додатковий: 9, 21, 27, 28, 32, 33, 37, 39, 48, 63, 81, 83, 94.

Тема 18. Трудова дисципліна, дисциплінарна та матеріальна відповідальність

Поняття і зміст трудової дисципліни. Трудова дисципліна та правила внутрішнього трудового розпорядку. Нормативні акти, що регулюють внутрішній трудовий розпорядок і трудову дисципліну. Основні обов'язки працівників. Заохочення як засіб забезпечення трудової дисципліни.

Дисциплінарна відповідальність. Система заходів впливу, що застосовується до порушників трудової дисципліни. Підстави дисциплінарної відповідальності. Дисциплінарний проступок. Кваліфікація дисциплінарних проступків. Дисциплінарні стягнення. Порядок накладання дисциплінарних стягнень. Заходи дисциплінарного впливу.

Поняття, підстави та умови матеріальної відповідальності за трудовим законодавством України. Види матеріальної відповідальності працівників: обмежена матеріальна відповідальність: поняття, межі та умови застосування. Пряма дійсна шкода; повна матеріальна відповідальність: поняття, межі та умови застосування; підвищена (кратна) матеріальна відповідальність: поняття, межі та умови застосування; колективна (бригадна) матеріальна відповідальність: поняття, межі та умови застосування. Порядок визначення розміру шкоди і відшкодування шкоди, заподіяної працівником.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 58, 59, 60.

Додатковий: 9, 21, 27, 28, 32, 33, 37, 39, 48, 63, 81, 83, 94.

Тема 19. Правове регулювання порядку вирішення трудових спорів

Поняття та класифікація трудових спорів. Органи що їх розглядають. Комісії по трудових спорах: їх організація та компетенції. Порядок розгляду трудових спорів у комісіях по трудових спорах. Порядок прийняття, оскарження та виконання рішення комісії по трудових спорах. Порядок розгляду індивідуальних трудових спорів. Колективні трудові спори та порядок їх вирішення. Розгляд трудових спорів у суді. Справи, що підлягають безпосередньому розглядові в суді.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 58, 59, 60.

Додатковий: 9, 21, 27, 28, 32, 33, 37, 39, 48, 63, 81, 83, 94.

Тема 20. Адміністративна відповідальність та інші заходи адміністративного примусу

Поняття адміністративно-правових відносин та адміністративного права. Предмет, метод та джерела адміністративного права. Особливості адміністративно-правових відносин. Форми управлінської діяльності. Методи державного управління. Адміністративний примус у системі методів державного управління.

Адміністративно-деліктне право як підгалузь адміністративного права. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Поняття та склад адміністративного правопорушення. Підстави адміністративної відповідальності. Характеристика адміністративного правопорушення. Види адміністративних стягнень та їхній зміст. Система адміністративних правопорушень. Органи, що розглядають справи про адміністративні правопорушення. Адміністративні правопорушення в системі торгівлі і громадського харчування. Відповідальність за адміністративні проступки, інші заходи адміністративного примусу.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 53, 55, 56, 57, 58, 59.

Додатковий: 31, 33, 52, 53, 60, 61, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 80, 88.

Тема 21. Загальні поняття кримінального права та кримінальної відповідальності

Поняття і структура кримінального права. Підстави кримінальної відповідальності. Поняття та види злочинів. Склад злочину та зміст його елементів. Об'єктивна сторона, суб'єкт та суб'єктивна сторона злочину. Обставини, що виключають суспільну небезпеку і протиправність діяння (необхідна оборона, крайня необхідність). Стадії розвитку вчинення злочину. Співучасть у злочині. Види співучасті у вчиненні злочину.

Кримінальне покарання: поняття, мета та види. Обставини, що пом'якшують відповідальність. Обставини, що обтяжують відповідальність. Особлива частина кримінального права. Класифікація злочинів. Злочини у сфері господарської діяльності. Порушення порядку зайняття господарською діяльністю та діяльністю з надання фінансових послуг. Зайняття забороненими видами господарської діяльності. Фіктивне підприємництво. Протидія законній господарській діяльності. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. Порушення законодавства про бюджетну систему України. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів). Обман покупців та замовників. Випуск, реалізація недоброякісної продукції.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 58, 59, 60.

Додатковий: 11, 14, 20, 24, 33, 34, 35, 36, 73, 74.

Тема 22. Екологічне право як галузь права

Поняття екологічного права та екологічних правовідносин. Об'єкт і предмет екологічного права. Суб'єкти екологічного права. Методи правового регулювання в екологічному праві. Принципи екологічного права. Джерела екологічного права. Загальна характеристика системи екологічного права. Головні глобальні екологічні завдання.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 58, 59, 60.

Додатковий: 2, 19, 32, 33, 35, 51, 52, 95.

Тема 23. Інформаційне право як галузь права

Поняття, об'єкт і предмет інформаційного права. Методологія інформаційного права. Система інформаційного права та його джерел. Інформаційні права людини і громадянина. Правові інформаційно-пошукові системи.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 58, 59, 60.

Додатковий: 2, 19, 32, 33, 35, 51, 52, 95.

Тема 24. Господарське право як галузь права

Конституційні основи правопорядку у сфері господарювання. Основні принципи підприємництва в Україні та його організаційні форми. Поняття підприємництва та основні принципи його здійснення в Україні. Організаційні форми підприємництва в Україні. Обмеження у здійсненні підприємницької діяльності.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 55, 56, 58, 59, 60.

Додатковий: 2, 19, 32, 33, 35, 51, 52, 95.

Тема 25. Основи міжнародного права

Міжнародні відносини і міжнародне право. Сутність, джерела і система міжнародного права. Суб'єкти міжнародного права. Основні принципи міжнародного права. Право міжнародних договорів. Міжнародні організації. Відповідальність в міжнародному праві. Права

людини і міжнародне право. Міжнародна співпраця у боротьбі зі злочинністю. Міжнародно-правові способи вирішення міжнародних суперечок. Поняття міжнародного приватного права. Суб'єкти міжнародного приватного права. Джерела міжнародного приватного права.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 13, 53, 55, 57, 79.

Додатковий: 2, 7, 46, 47, 65, 66, 67, 68, 81, 94, 96.

3. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

№ з/п	Назва теми	Всього год./кредитів	Лекції	Семінари	Самостійна робота студентів	Форми контролю
1.	Основи теорії держави.	6	-	2	4	ГД; О; БО
2.	Загальне поняття права.	8	2	-	6	ГД; О; НД; Т
3.	Норми права	8	2	-	6	О; БО; ПВСЗ
4.	Джерела права	6	-	2	4	О; БО; ПВСЗ; НД
5.	Система права	8	-	2	6	О; БО; ПВСЗ
6.	Реалізації права	6	2	-	4	О; БО; ПВСЗ
7.	Поняття законності і правопорядку. Правопорушення та юридична відповідальність.	8	-	2	6	О; БО; ПВСЗ; НД; Т
8.	Конституційне право – провідна галузь національного права України.	8	2	-	6	О; БО; ПВСЗ
9.	Органи державної влади і місцевого самоврядування	8	-	2	6	О; БО; ПВСЗ
10.	Поняття цивільного права та цивільно-правових відносин	6	2	-	4	О; БО; ПВСЗ
11.	Суб'єкти цивільного права.	6	2	2	2	О; БО; ПВСЗ
12.	Цивільно-правові правочини. Представництво в цивільному праві.	8	2	-	6	ПВСЗ; НД; Т
13.	Зобов'язальне право	6	2	2	2	О; БО; ПВСЗ
14.	Основи сімейного права України.	8	-	2	6	О; БО; ПВСЗ; НД
15.	Поняття та зміст трудових правовідносин. Виникнення трудових правовідносин	8	2	-	6	О; БО; ПВСЗ
16.	Припинення трудових правовідносин	8	-	2	6	О; БО; ПВСЗ
17.	Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку.	6	2	-	4	О; БО; ПВСЗ
18.	Трудова дисципліна, дисциплінарна та матеріальна відповідальність	6	-	2	4	О; БО; ПВСЗ
19.	Правове регулювання порядку вирішення трудових спорів.	8	2		6	О; БО; ПВСЗ

20.	Адміністративна відповідальність та інші заходи адміністративного примусу	8	-	2	6	О; БО; ПВСЗ
21.	Загальні поняття кримінального права та кримінальної відповідальності.	8	2	-	6	О; БО; ПВСЗ; Т
22.	Екологічне право як галузь права	8	-	2	6	О; БО; ПВСЗ; Т
23.	Інформаційне право як галузь права	6	-	2	4	О; БО; ПВСЗ
24.	Господарське право як галузь права	8	2	-	6	О; БО; ПВСЗ; Т
25.	Основи міжнародного права	6	2	2	2	О; БО; ПВСЗ; Т
	ВСЬОГО:	180/6	28	28	124	
Підсумковий контроль – письмовий екзамен						

Умовні скорочення: ГД – групова дискусія; НД – наукова доповідь; ПВСЗ – перевірка вирішення ситуаційних завдань; О – опитування; БО – блищопитування; Т – тестування.

4. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

^{*1} Примітка - курсивом виділено інтерактивні технології, які використовуються під час проведення занять

Результати навчання	Навчальна діяльність ^{*1}	Робочий час студента, год	Оцінювання у балах
<p>Знати: поняття держави, її ознаки, основні теорії походження держави, історичні типи держави, елементи форми держави, функції держави, порядок реалізації державних функцій.</p> <p>Вміти: охарактеризувати теорії походження держав, пояснити ознаки держави, пояснити особливості форм державного правління, назвати характерні риси форм правління, пояснити форми державного устрою та державно-правового режиму, дати характеристику механізму держави та його елементів. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>Тема 1. Основи теорії держави</p> <p style="text-align: center;">Семінар 1</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, основні ознаки поняття «держава». 2. Основні теорії походження держави. 3. Виникнення держави та історичні типи держав. 4. Поняття та елементи форм держави: <ol style="list-style-type: none"> а) форма державного правління; б) форма державного устрою; в) державно-правовий режим. 5. Механізм держави, поняття та його елементи. 6. Основні сучасні концепції держави. <i>(Презентація у форматі Power Point)</i> <p><i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний: 55, 56, 59, 60.</i> <i>Додатковий: 1, 3, 33, 63, 72, 73, 78, 87, 88.</i> <i>Самостійна робота студентів:</i> опрацювання додаткового матеріалу, виконання практичних завдань.</p>	<p>2</p>	<p>5</p>
	<p>Тема 2, 3. Загальне поняття права та норми права</p> <p style="text-align: center;">Лекція 1</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Право, як особливий різновид соціальних норм. 2. Поняття та основні ознаки правової норми (співвідношення права та правової норми). 3. Структура правової норми (співвідношення структури норми та структури нормативно-правового акту). 	<p>4</p>	
<p>Знати: ознаки права та його відмінності від інших соціальних норм, призначення права, його роль в державі та суспільстві, структуру норми права, види норм права, особливості об'єктивного та суб'єктивного права та їх взаємозв'язок.</p> <p>Вміти: розрізняти регулювання суспільних відносин за допомогою норм</p>		<p>4</p>	

<p>права та за допомогою інших соціальних норм, виділяти структурні елементи норми права. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>4. Класифікація норм права. 5. Об'єктивне і суб'єктивне право. Їх співвідношення. <i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний: 55, 56, 59, 60.</i> <i>Додатковий: 22, 31, 32, 33, 35, 36, 72, 73, 77, 78, 80, 84, 87, 88, 95.</i> <i>Самостійна робота студентів: вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського (практичного) заняття.</i></p>	<p>12</p>	
<p>Знати: поняття джерел права, систему джерел права їх особливості, поняття нормативно-правового акту, його ознаки, види нормативно-правових актів, межі дії нормативно-правових актів, поняття системи права та системи законодавства, їх структурні елементи, їх відмінності та взаємозв'язок, форми систематизації законодавства. Вміти: дати характеристику джерел права, виділяти їх особливості, пояснити ознаки нормативно-правового акту, дати порівняльну характеристику системи права та системи законодавства, пояснити значення систематизації законодавства, порівняти способи систематизації законодавства. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 4, 5. Джерела права. Система права Семінар 2 План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття системи джерел права. 2. Нормативно-правовий акт, як основне джерело права. Межі дії нормативних акту. <i>(Групово дискусія)</i> 3. Поняття системи права та її елементи (предмет, метод правового регулювання). 4. Співвідношення система права та система законодавства. <i>(Представлення презентації)</i> 5. Систематизація законодавства: поняття, значення та форми. <p><i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний: 55, 56, 58, 59, 60.</i> <i>Додатковий: 22, 31, 32, 33, 35, 36, 72, 73, 77, 78, 80, 84, 87, 88, 95.</i> <i>Самостійна робота студентів: опрацювання додаткового матеріалу, виконання практичних завдань.</i></p>	<p>4</p> <p style="text-align: right;">10</p>	
<p>Знати: поняття і форми реалізації норм права, особливості застосування як форми реалізації норм права, види та способи тлумачення норм права, поняття та структурні елементи правовідносин, поняття та види юридичних фактів.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 6. Реалізація права Лекція 2 План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та форми реалізації норм права. 2. Застосування права як форма його реалізації. 3. Поняття, види і способи тлумачення норм права. 	<p>2</p>	

<p>Вміти: дати характеристику формам реалізації норм права, визначити особливості правозастосовчої діяльності, виділяти її етапи, пояснити значення юридичних фактів в правовідносинах. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>4. Поняття та структура правовідносин. 5. Підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин (юридичні факти). <i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний:</i> 55, 56, 58, 59, 60. <i>Додатковий:</i> 22, 31, 32, 33, 35, 36, 72, 73, 77, 78, 80, 84, 87, 88, 95. <i>Самостійна робота студентів:</i> вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського (практичного) заняття.</p>	<p>4</p>	
<p>Знати: поняття правомірної поведінки, її ознаки та види, поняття та ознаки правопорушення, склад правопорушення, зміст його елементів, форми вини, поняття, мету та принципи юридичної відповідальності, види юридичної відповідальності. Вміти: дати характеристику ознакам і видам правомірної поведінки та видам правопорушення, розкрити зміст елементів складу правопорушення, пояснити особливості вчинення правопорушення при різних формах провини, дати характеристику видам юридичної відповідальності. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>Тема 7. Поняття законності і правопорядку. Пропорушення та юридична відповідальність Семінар 3 План</p> <p>1. Правомірна поведінка: поняття та її види. 2. Правопорушення: поняття, ознаки. 3. Види правопорушень. 4. Склад правопорушення, зміст його елементів. <i>(Проведення диспуту)</i> 5. Поняття, мета, принципи юридичної відповідальності. 6. Види юридичної відповідальності. <i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний:</i> 55, 56, 59, 60. <i>Додатковий:</i> 22, 31, 32, 33, 35, 36, 72, 73, 77, 78, 80, 84, 87, 88, 95. <i>Самостійна робота студентів:</i> опрацювання додаткового матеріалу, виконання практичних завдань.</p>	<p>2</p> <p>6</p>	<p>10</p>
<p>Знати: предмет конституційного права, систему та джерела конституційного права, повноваження Верховної Ради України, статус народного депутата, законодавчий процес, порядок обрання та повноваження Президента України, порядок формування КМУ, його</p>	<p>Тема 8, 9. Конституційне право – провідна галузь національного права України. Органи державної влади і місцевого самоврядування Лекція 3 План</p> <p>1. Загальна характеристика конституційного права України як галузі права (предмет та метод правового</p>	<p>2</p>	

<p>повноваження, структуру виконавчої влади в Україні, систему судової влади, правовий статус місцевого самоврядування.</p> <p>Вміти: охарактеризувати систему державної влади в Україні. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>регулювання).</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Система та джерела конституційного права. 3. Правовий статус Верховної Ради України. 4. Президент України – правовий статус. 5. Кабінет Міністрів України та інших органи виконавчої влади. 6. Судова система в Україні. 7. Місцеве самоврядування в Україні. 8. Права і свободи людини та громадянина. <p><i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний:</i> 55, 56, 58, 59. <i>Додатковий:</i> 7, 8, 12, 13, 22, 23, 25, 29, 30, 65, 76, 80. <i>Самостійна робота студентів:</i> вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського (практичного) заняття.</p>	6	
<p>Знати: предмет конституційного права, систему та джерела конституційного права, повноваження Верховної Ради України, статус народного депутата, законодавчий процес, порядок обрання та повноваження Президента України, порядок формування КМУ, його повноваження, структуру виконавчої влади в Україні, систему судової влади, правовий статус місцевого самоврядування.</p> <p>Вміти: охарактеризувати систему державної влади в Україні. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 8, 9. Конституційне право – провідна галузь національного права України. Органи державної влади і місцевого самоврядування</p> <p style="text-align: center;">Семінар 4</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика конституційного права України як галузі права (предмет та метод правового регулювання). 2. Система та джерела конституційного права. 3. Правовий статус Верховної Ради України. 4. Президент України – правовий статус. 5. Кабінет Міністрів України та інших органи виконавчої влади. 6. Судова система в Україні. 7. Місцеве самоврядування в Україні. <i>(Колективне обговорення)</i> 8. Права і свободи людини та громадянина. <i>(Представлення презентації)</i> 	2	5

	<p><i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний: 55, 56, 58, 59.</i> <i>Додатковий: 7, 8, 12, 13, 22, 23, 25, 29, 30, 65, 76, 80.</i> <i>Самостійна робота студентів: опрацювання додаткового матеріалу, виконання практичних завдань.</i></p>	6	
<p>Знати: суспільні відносини, які складають предмет цивільного права, особливості методів регулювання цивільно-правових відносин, основні джерела цивільного права, об'єкти цивільно-правових відносин, їх правовий статус, поняття та зміст права власності, її форми. Вміти: дати характеристику суспільних відносин, які складають предмет цивільного права, окреслити особливість методу цивільного права, пояснити структуру цивільних правовідносин, окреслити їх особливості, дати характеристику об'єктів цивільних правовідносин, розкрити зміст права власності, дати характеристику формам власності в Україні. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>Тема 10. Поняття цивільного права та цивільно-правових відносин Лекція 4 План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика цивільного права, як галузі права (поняття, предмет та метод). 2. Джерела та система цивільного права України. 3. Поняття, види та об'єкти цивільно-правових відносин. 4. Поняття та зміст права власності. Форми власності в Україні <p><i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний: 55, 56, 59, 60.</i> <i>Додатковий: 2, 10, 19, 33, 51, 79, 89, 90, 91, 92.</i> <i>Самостійна робота студентів: вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського (практичного) заняття.</i></p>	2	4
<p>Знати: суспільні відносини, які складають предмет цивільного права, особливості методів регулювання цивільно-правових відносин, основні джерела цивільного права, об'єкти цивільно-правових відносин, їх правовий статус, поняття та зміст права власності, її форми. Вміти: дати характеристику суспільних відносин, які складають предмет цивільного права, окреслити особливість</p>	<p>Тема 10. Поняття цивільного права та цивільно-правових відносин Семінар 5 План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика цивільного права, як галузі права (поняття, предмет та метод). 2. Джерела та система цивільного права України. 3. Поняття, види та об'єкти цивільно-правових відносин. 4. Поняття та зміст права власності. Форми власності в 	2	5

<p>методу цивільного права, пояснити структуру цивільних правовідносин, окреслити їх особливості, дати характеристику об'єктів цивільних правовідносин, розкрити зміст права власності, дати характеристику формам власності в Україні. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>Україні. (Групова дискусія) <i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний: 55, 56, 59, 60.</i> <i>Додатковий: 2, 10, 19, 33, 51, 79, 89, 90, 91, 92.</i> Самостійна робота студентів: опрацювання додаткового матеріалу, виконання практичних завдань.</p>	<p>4</p>	
<p>Знати: поняття правоздатності і дієздатності, обсяги цивільної дієздатності фізичної особи, порядок, підстави і наслідки визнання громадянина безвісно відсутнім та оголошення його померлим. Вміти: характеризувати правоздатність та дієздатність фізичної особи, пояснювати підстави та визначати наслідки обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, пояснювати підстави та визначати наслідки визнання фізичної особи недієздатною.</p>	<p>Тема 11. Суб'єкти цивільного права. Семинар 6 План 1. Громадяни (фізичні особи), як суб'єкти цивільних-правовідносин: а) цивільно-правова правоздатність громадян; б) цивільно-правова дієздатність громадян; в) обмеження цивільної дієздатності (підстави, порядок та наслідки); (<i>Представлення презентації</i>) г) визнання громадянина недієздатним (підстави, порядок та наслідки). 2. Визнання громадянина безвісно відсутнім: підстави, порядок та наслідки. 3. Оголошення громадянина померлим, порядок та наслідки. <i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний: 55, 56, 59, 60.</i> <i>Додатковий: 2, 10, 19, 33, 51, 79, 89, 90, 91, 92.</i> Самостійна робота студентів: опрацювання додаткового матеріалу, виконання практичних завдань.</p>	<p>2</p> <p>1</p>	<p>5</p>
<p>Знати: поняття та ознаки юридичної особи, способи утворення юридичних осіб, способи припинення діяльності юридичної особи. Вміти: визначати правоздатність та</p>	<p>Тема 11. Суб'єкти цивільного права Лекція 5 План 1. Поняття та ознаки юридичних осіб. Їх правосуб'єктність.</p>	<p>2</p>	

<p>розірвання цивільного договору, загальним умовам виконання зобов'язань. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>зобов'язання. Види договорів. 4. Процес (порядок) укладання договору. Зміна та розірвання умов договору. 5. Загальні умови виконання зобов'язань. <i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний: 55, 56, 59, 60.</i> <i>Додатковий: 33, 51, 89, 90, 91, 92.</i> <i>Самостійна робота студентів:</i> вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського (практичного) заняття.</p>	2	
<p>Знати: поняття і зміст способів забезпечення зобов'язань, основні способи забезпечення виконання цивільних зобов'язань, способи припинення цивільних зобов'язань, підстави та умови цивільної відповідальності, структуру збитків, особливості цивільної відповідальності неповнолітніх осіб, види цивільно-правової відповідальності. Вміти: дати характеристику способам забезпечення і припинення цивільних зобов'язань, окреслити структуру збитків, дати характеристику видів цивільно-правової відповідальності. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>Тема 13. Зобов'язальне право Семінар 7 План 1. Способи забезпечення виконання зобов'язань: неустойка, застава, порука, завдаток, гарантія, притримання. 2. Поняття та способи припинення зобов'язань. 3. Поняття, підстави та умови цивільно-правової відповідальності. (<i>Представлення презентації</i>) 4. Види цивільно-правової відповідальності. <i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний: 55, 56, 59, 60.</i> <i>Додатковий: 33, 51, 89, 90, 91, 92.</i> <i>Самостійна робота студентів:</i> опрацювання додаткового матеріалу, виконання практичних завдань.</p>	2	10
<p>Знати: поняття та завдання сімейного права України, основні нормативно-правові акти, що є джерелами сімейного права, суспільні відносини, які складають предмет сімейного права, поняття шлюбу, умови і порядок його укладання, поняття і значення шлюбного договору (контракту), підстави і порядок припинення шлюбу,</p>	<p>Тема 14. Сімейне право України Семінар 8.1 План 1. Поняття, джерела та завдання сімейного права України. 2. Поняття сім'ї та регулювання сімейних відносин. 3. Поняття і ознаки шлюбу. Умови та порядку укладання шлюбу.</p>	1	5

<p>поняття спільного та роздільного майна подружжя, особисті права і обов'язки подружжя та батьків і дітей.</p> <p>Вміти: дати характеристику ознак шлюбу, умов укладання шлюбу, порядку і підставам припинення шлюбних відносин, виділяти спільне і роздільне майно подружжя, пояснити особисті майнові і немайнові права і обов'язки батьків і дітей. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>4. Припинення шлюбу. Недійсність шлюбу.</p> <p>5. Особисті та майнові права і обов'язки подружжя.</p> <p>6. Особисті та майнові права і обов'язки батьків і дітей.</p> <p><i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний:</i> 55, 56, 59, 60. <i>Додатковий:</i> 4, 5, 6, 15, 16, 17, 18, 26, 33, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 84.</p> <p><i>Самостійна робота студентів:</i> опрацювання додаткового матеріалу, виконання практичних завдань.</p>	<p>3</p>	
<p>Знати: поняття насильства в сім'ї, основні концепції попередження та протидії насильству в сім'ї у міжнародних документах та національному законодавстві, порядок координації та взаємодії суб'єктів протидії насильству в сім'ї, види, форми, способи, засоби і заходи запобігання насильству в сім'ї.</p> <p>Вміти: дати характеристику ознак насильства в сім'ї, визначати умови та порядок відповідальності за вчинення насильства в сім'ї, принципи застосування цивільно-правової, адміністративної та кримінальної відповідальності за вчинення насильства в сім'ї. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>Тема 14. Сімейне право України Семинар 8.2 План</p> <p>1. Насильство в сім'ї як порушення прав людини та соціальна проблема.</p> <p>2. Розвиток концепції попередження та протидії насильству в сім'ї у міжнародних документах.</p> <p>3. Національне законодавство щодо протидії насильству в сім'ї.</p> <p>4. Види, форми, способи, засоби і заходи запобігання насильству в сім'ї.</p> <p>5. Відповідальність за вчинення насильства в сім'ї, поняття та принципи.</p> <p><i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний:</i> 55, 56, 59, 60. <i>Додатковий:</i> 4, 5, 6, 15, 16, 17, 18, 26, 33, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 84.</p> <p><i>Самостійна робота студентів:</i> опрацювання додаткового матеріалу, виконання практичних завдань.</p>	<p>1</p> <p>3</p>	<p>5</p>
<p>Знати: поняття трудового права, основні нормативно-правові акти, що є джерелами</p>	<p>Тема 15. Поняття та зміст трудових правовідносин. Виникнення трудових правовідносин</p>	<p>2</p>	

<p>трудового права України, суспільні відносини, які складають предмет трудового права, елементи трудових правовідносин; поняття трудового договору (контракту), його умови і порядок укладання, особливості працевлаштування неповнолітніх осіб.</p> <p>Вміти: дати характеристику суспільним відносинам, які складають предмет правового регулювання трудового права України, окреслити особливості методу трудового права, характеризувати істотні та факультативні умови трудового договору. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p style="text-align: center;">Лекція 8 План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Трудового право: поняття, предмет метод та джерела. 2. Поняття і зміст трудових правовідносин. 3. Форми і види трудових договорів. Контракт. 4. Поняття та порядок укладання трудового договору (документи, що необхідні для прийому на роботу). <p>Випробування при прийнятті на роботу. <i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний: 54, 55, 56, 59, 60.</i> <i>Додатковий: 9, 21, 27, 28, 32, 33, 37, 39, 48, 63, 81, 83, 94.</i> <i>Самостійна робота студентів:</i> вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського (практичного) заняття.</p>	6	
<p>Знати: види змін умов трудового договору, відмінності між переведенням, переміщенням працівників і зміною істотних умов праці, загальні підстави припинення трудового договору, підстави розірвання трудового договору з ініціативи працівника і роботодавця, порядок звільнення працівника.</p> <p>Вміти: характеризувати види змін умов трудового договору, загальні підстави припинення трудових правовідносин; окреслити та пояснити підстави і порядок розірвання трудового договору з ініціативи як працівника, так і роботодавця. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 16. Припинення трудових правовідносин Семінар 9 План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види зміни умов трудового договору (переведення, переміщення, зміна істотних умов праці). 2. Загальні підстави припинення трудового договору. Розірвання трудового договору за ініціативою власника або уповноваженого ним органу. 3. Додаткові підстави розірвання трудового договору за ініціативою власника або уповноваженого ним органу. 4. Розірвання трудового договору за ініціативою працівника. 5. Порядок звільнення працівника. <i>(Групова дискусія)</i> <p><i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний: 54, 55, 56, 59, 60.</i> <i>Додатковий: 9, 21, 27, 28, 32, 33, 37, 39, 48, 63, 81, 83, 94.</i> <i>Самостійна робота студентів:</i> опрацювання додаткового матеріалу, виконання практичних завдань.</p>	2	10

<p>Знати: правові засади регулювання робочого часу та часу відпочинку, види робочого часу, особливості їх застосування, способи обліку робочого часу, структуру робочого часу, види часу відпочинку, види відпусток; порядок надання відпусток.</p> <p>Вміти: Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>Тема 17. Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку Лекція 9 План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття робочого часу та його види. 2. Режим та облік робочого часу. 3. Поняття та види часу відпочинку. 4. Відпустка: поняття та її види. <p><i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний:</i> 54, 55, 56, 59, 60. <i>Додатковий:</i> 9, 21, 27, 28, 32, 33, 37, 39, 48, 63, 81, 83, 94. <i>Самостійна робота студентів:</i> вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського (практичного) заняття.</p>	<p>2</p> <p>4</p>	
<p>Знати: поняття трудової дисципліни, основні нормативно-правові акти які регулюють питання дисциплінарної і матеріальної відповідальності, поняття і види правил внутрішнього трудового розпорядку, види і порядок застосування заохочень, поняття і підстави дисциплінарної відповідальності та застосування дисциплінарних стягнень до працівника, заходи дисциплінарного впливу.</p> <p>Вміти: пояснити відмінність дисциплінарних стягнень та заходів дисциплінарного впливу. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>Тема 18. Трудова дисципліна, дисциплінарна та матеріальна відповідальність Семінар 10 План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Трудова дисципліна та правила внутрішнього трудового розпорядку. 2. Заохочення як засіб забезпечення трудової дисципліни. 3. Дисциплінарна відповідальність. 4. Поняття, підстави застосування дисциплінарних стягнень. <i>(Групова дискусія)</i> 5. Заходи дисциплінарного впливу. <p><i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний:</i> 54, 55, 56, 59, 60. <i>Додатковий:</i> 9, 21, 27, 28, 32, 33, 37, 39, 48, 63, 81, 83, 94. <i>Самостійна робота студентів:</i> опрацювання додаткового матеріалу, виконання практичних завдань.</p>	<p>2</p> <p>4</p>	<p>5</p>
<p>Знати: правові засади регулювання дисциплінарної та матеріальної відповідальності працівників, підстави і</p>	<p>Тема 18, 19. Трудова дисципліна, дисциплінарна та матеріальна відповідальність. Правове регулювання порядку вирішення трудових спорів</p>	<p>4</p>	

<p>умови матеріальної відповідальності, види матеріальної відповідальності в трудовому праві, структуру прямої дійсної шкоди, порядок визначення розміру шкоди і відшкодування шкоди, заподіяної працівником, основи правового регулювання вирішення трудових спорів, органи, що розглядають трудові спори, їх повноваження, строки та порядок розгляду трудових спорів, особливості розгляду трудових спорів в судах, особливості вирішення колективних трудових спорів.</p> <p>Вміти: Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p style="text-align: center;">Лекція 10 План</p> <p>1. Поняття, підстави та умови матеріальної відповідальності за трудовим законодавством України.</p> <p>2. Види матеріальної відповідальності працівників: а) обмежена матеріальна відповідальність: поняття, межі та умови застосування. Пряма дійсна шкода. б) повна матеріальна відповідальність: поняття, межі та умови застосування. в) підвищена (кратна) матеріальна відповідальність: поняття, межі та умови застосування. г) колективна (бригадна) матеріальна відповідальність: поняття, межі та умови застосування.</p> <p>3. Порядок визначення розміру шкоди і відшкодування шкоди, заподіяної працівником.</p> <p>4. Поняття та класифікація трудових спорів. Органи що їх розглядають.</p> <p>5. Порядок розгляду індивідуальних трудових спорів.</p> <p>6. Колективні трудові спори та порядок їх вирішення.</p> <p><i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний: 54, 55, 56, 59, 60.</i> <i>Додатковий: 9, 21, 27, 28, 32, 33, 37, 39, 48, 63, 81, 83, 94.</i> <i>Самостійна робота студентів: опрацювання додаткового матеріалу, виконання практичних завдань.</i></p>	6	
<p>Знати: поняття адміністративного права, правові засади державного управління, відносини, що регулюються нормами адміністративного права, особливості адміністративно-правових відносин; склад адміністративного правопорушення, види та зміст адміністративних стягнень, правила їх застосування.</p> <p>Вміти: Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 20. Адміністративна відповідальність та інші заходи адміністративного примусу Семінар 11 План</p> <p>1. Поняття, предмет та джерела адміністративного права.</p> <p>2. Особливості адміністративно-правових відносин.</p> <p>3. Форми управлінської діяльності. Методи державного управління.</p> <p>4. Поняття та склад адміністративного правопорушення.</p>	2	10

	<p>5. Відповідальність за адміністративні проступки, інші заходи адміністративного примусу.</p> <p><i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний: 53, 55, 56, 59, 60.</i> <i>Додатковий: 31, 33, 52, 53, 60, 61, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 80, 88.</i></p> <p><i>Самостійна робота студентів:</i> опрацювання додаткового матеріалу, виконання практичних завдань.</p>	6	
<p>Знати: поняття і структуру кримінального права України, поняття та ознаки злочину, склад злочину і зміст його елементів; стадії розвитку злочину, форми співучасті та особливості юридичної відповідальності співучасників, характерні ознаки необхідної оборони та крайньої необхідності, кримінальні покарання.</p> <p>Вміти: Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>Тема 21. Загальні поняття кримінального права та кримінальної відповідальності</p> <p>Лекція 11</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і структура кримінального права України. 2. Поняття та види злочинів. 3. Склад злочину та зміст його елементів. 4. Стадії розвитку вчинення злочину. 5. Співучасть у злочині. Види співучасті у вчиненні злочину. 6. Кримінальне покарання: поняття, мета та види. 7. Обставини, що виключають злочинність діяння. <p>Звільнення від кримінальної відповідальності</p> <p><i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний: 55, 56, 59, 60.</i> <i>Додатковий: 11, 14, 20, 24, 33, 34, 35, 36, 73, 74.</i></p> <p><i>Самостійна робота студентів:</i> вивчення лекційного матеріалу.</p>	2	6
<p>Знати: поняття екологічного права та екологічних правовідносин, основні нормативно-правові акти, що є джерелами екологічного права, суспільні відносини, які складають предмет екологічного права, елементи екологічних правовідносин; загальну характеристику системи екологічного права.</p>	<p>Тема 22. Екологічне право як галузь права</p> <p>Семінар 12</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття екологічного права та екологічних правовідносин. Джерела екологічного права. 2. Об'єкт, предмет та методи правового регулювання в екологічному праві. 3. Суб'єкти екологічного права. Принципи екологічного 	2	5

<p>Вміти: дати характеристику суспільним відносинам, які складають предмет правового регулювання екологічного права, окреслити особливості методу екологічного права, характеризувати суб'єкти екологічного права та принципи екологічного права. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>права. 1. Загальна характеристика системи екологічного права. Головні глобальні екологічні завдання. <i>(Представлення презентації)</i> <i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний:</i> 55, 56, 59, 60. <i>Додатковий:</i> 2, 19, 32, 33, 35, 51, 52, 95. Самостійна робота студентів: вивчення лекційного матеріалу.</p>	6	
<p>Знати: поняття об'єкт і предмет інформаційного права, основні нормативно-правові акти, що є джерелами інформаційного права, елементи інформаційного права; загальну характеристику системи інформаційного права; інформаційні права людини і громадянина. Вміти: дати характеристику суспільним відносинам, які складають предмет правового регулювання інформаційного права, аналізувати особливості методології інформаційного права, характеризувати інформаційні права людини і громадянина. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>Тема 23. Інформаційне право як галузь права Семинар 13 План 1. Поняття, об'єкт і предмет інформаційного права. 2. Методологія інформаційного права. 3. Система інформаційного права та його джерел. 4. Інформаційні права людини і громадянина. 5. Правові інформаційно-пошукові системи. <i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний:</i> 55, 56, 59, 60. <i>Додатковий:</i> 2, 19, 32, 33, 35, 51, 52, 95. <i>Самостійна робота студентів:</i> опрацювання додаткового матеріалу, виконання практичних завдань.</p>	2 4	5
<p>Знати: поняття господарського права та підприємницької діяльності, основні нормативно-правові акти, що є джерелами господарського права, суспільні відносини, які складають предмет господарського права, принципи підприємництва в Україні та його організаційні форми; обмеження у</p>	<p>Тема 24. Господарське право як галузь права Лекція 12 План 1. Поняття, предмет та джерела господарського права України. 2. Конституційні основи правопорядку у сфері господарювання. 3. Поняття підприємництва та основні принципи його</p>	2	

<p>здійсненні підприємницької діяльності. Вміти: дати характеристику суспільним відносинам, які складають предмет правового регулювання господарського права, окреслити особливості методу господарського права, характеризувати суб'єкти господарського права та принципи підприємницької діяльності. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>здійснення в Україні. 4. Організаційні форми підприємництва в Україні. 5. Обмеження у здійсненні підприємницької діяльності. 6. Загальна характеристика злочинів у сфері господарської діяльності. <i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний:</i> 55, 56, 59, 60. <i>Додатковий:</i> 2, 19, 32, 33, 35, 51, 52, 95. Самостійна робота студентів: вивчення лекційного матеріалу.</p>	6	
<p>Знати: поняття міжнародного права та система міжнародного права, основні принципи міжнародного права, що є джерелами міжнародного права, суспільні відносини, які складають предмет міжнародних відносин, право міжнародних договорів. Вміти: дати характеристику суспільним відносинам, які складають предмет правового регулювання міжнародних відносин, окреслити особливості методу міжнародного права, характеризувати суб'єкти міжнародного права та принципи міжнародного права. Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>Тема 25. Основи міжнародного права Лекція 15 План 1. Міжнародні відносини і міжнародне право. 2. Сутність, джерела і система міжнародного права. 3. Суб'єкти міжнародного права. 4. Основні принципи міжнародного права. 5. Право міжнародних договорів. 6. Міжнародні організації. <i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний:</i> 13, 53, 55, 57, 79. <i>Додатковий:</i> 2, 7, 46, 47, 65, 66, 67, 68, 81, 94, 96. Самостійна робота студентів: вивчення лекційного матеріалу.</p>	2	1
<p>Знати: відповідальність в міжнародному праві, основні права людини за міжнародним правом, особливості міжнародної співпраці у боротьбі зі злочинністю, поняття, суб'єкти та джерела міжнародного приватного права. Вміти: Застосовувати отримані знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>Тема 25. Основи міжнародного права Семінар 16 План 1. Відповідальність в міжнародному праві. 2. Права людини і міжнародне право. 3. Міжнародна співпраця у боротьбі зі злочинністю. 4. Міжнародно-правові способи вирішення міжнародних суперечок.</p>	2	5

	<p>5. Поняття міжнародного приватного права. 6. Суб'єкти міжнародного приватного права. 7. Джерела міжнародного приватного права. <i>(Представлення презентації)</i> <i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний: 13, 53, 55, 57, 79.</i> <i>Додатковий: 2, 7, 46, 47, 65, 66, 67, 68, 81, 94, 96.</i> <i>Самостійна робота студентів: вивчення лекційного матеріалу.</i></p>	1	
		180	100

Підсумковий контроль – письмовий екзамен

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Акт проголошення незалежності України: Прийнятий Верховною Радою України 24 серпня 1991 року. ВВРУ. 1991. № 38.
2. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV із змін.: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Декларація про державний суверенітет України: Прийнята Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 року. ВВРУ. 1990. № 31.
4. Кодекс про адміністративні правопорушення України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
5. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
6. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.09.2018 № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#n1844>.
7. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
8. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11.07.2003 № 1129-IV. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>.
9. Кримінальний Кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III із змін. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
10. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
11. Конвенція про стягнення аліментів за кордоном. Документ ООН від 20.06.1956. URL: http://www.rada.gov.ua/laws/show/995_425.
12. Конвенція про міжнародне стягнення аліментів на дітей та інших видів сімейного утримання. Документ ООН від 23.11.2007. URL: http://www.rada.gov.ua/laws/show/995_112.
13. Конвенція про права дитини. Документ ООН від 20.11.1989. URL: http://www.rada.gov.ua/laws/show/995_021.
14. Про державну реєстрацію актів цивільного стану. Закон України від 01.07.2010 № 2398-VI. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>.
15. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям. Закон України від 01.06.2000 № 1768-III. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>.
16. Про державну допомогу сім'ям з дітьми. Закон України від 21.11.1992 № 2811-XII. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/2811-12>.
17. Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам. Закон України від 16.11.2000 № 2109-III. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/2109-14>.
18. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань. Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.

19. Про виконавче провадження. Закон України від 2.07.2016 № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>.
20. Про вищу освіту. Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
21. Про відпустки. Закон України від 15.11.1996 № 504/96-ВР. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр>.
22. Про військовий обов'язок і військову службу. Закон України від 25.03.1992 № 2232-XII. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>.
23. Про громадянство України. Закон України від 18.01.2001 № 2235-III: . URL <http://www.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>.
24. Про колективні договори і угоди. Закон України від 01.07.1993 № 3356-XII. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/3356-12>.
25. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.
26. Про оперативно-розшукову діяльність. Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.
27. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів. Закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>.
28. Про Конституційний Суд України. Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>.
29. Про освіту. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
30. Про охорону дитинства. Закон України від 26.04.2001 № 2402-III. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>.
31. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності. Закон України від 15.09.1999 № 1045-XIV. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/1045-14>.
32. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів). Закон України від 03.03.1998 № 137/98-ВР. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/137/98-вр>.
33. Про свободу совісті та релігійні організації. Закон України від 23.04.1991 № 987-XII. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/987-12>.
34. Про судоустрій і статус суддів. Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
35. Про затвердження Правил ведення закордонними дипломатичними установами України консульського обліку громадян України, які постійно проживають або тимчасово перебувають за кордоном, та дітей - громадян України, усиновлених іноземцями або громадянами України, які постійно проживають за кордоном. Міністерство Закордонних Справ України; Наказ від 17.11.2011 № 337. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/z1458-11>.
36. Про затвердження Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників. Мінпраці України (до1997р.), Мін'юст України, Мінсоцзахист; Наказ від 29.07.1993 № 58. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/z0110-93>.

37. Про затвердження Переліку додаткових видів грошового забезпечення та інших виплат, здійснених у грошовій формі, що не підлягають облікові при відрахуванні аліментів з військовослужбовців Збройних Сил України. Міноборони України; Наказ від 15.05.2013 № 316. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/z0877-13>.
38. Про затвердження Правил внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання. Міністерства юстиції України, Наказ від 12.01.2011 № 96/5. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/z0055-11>.
39. Про порядок зміни, поновлення, анулювання записів актів громадянського стану, порядок і строки зберігання актових книг. Міністерство юстиції України, Наказ від 14.04.1993 № 6. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/v0006323-93>.
40. Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 № 564. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/564-2002-п>.
41. Про затвердження Положення про прийомну сім'ю. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 № 565. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/565-2002-п>.
42. Про затвердження Порядку провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.10.2008 № 905. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/905-2008-п>.
43. Про перелік видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів на одного з подружжя, дітей, батьків, інших осіб. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.02.1993 № 146. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/146-93-п>.
44. Про внесення змін до Переліку видів заробітку (доходу), що підлягають облікові при відрахуванні аліментів. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.01.2000 № 135. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/135-2000-п>.
45. Про трудові книжки працівників. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.04.1993 № 301. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/301-93-п>.
46. Міжнародна організація праці. Конвенція про медичний огляд дітей та підлітків з метою виявлення їхньої придатності до праці на непромислових роботах № 78 від 09.10.1946 № 78. URL: http://www.rada.gov.ua/laws/show/993_127.
47. Рада Європи. Європейська конвенція про здійснення прав дітей від 25.01.1996. URL: http://www.rada.gov.ua/laws/show/994_135.
48. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.
49. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV із змін. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
50. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

Основна

51. *Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС. 2018. 446 с.*
52. *Конституційне право України: підручник / за ред. В. П. Колісника, Ю. Г. Барабаша. К. 2008. 416 с.*
53. *Кунченко-Харченко В. І., Печерський В. Г., Трубін Ю. Ю. Правознавство: навч. посіб. К.: Кондор, 2011. 476 с.*
54. *Основи правознавства: навчальний посібник / під заг. ред. В. П. Пастухова. К.: Алерта. 2005. 377 с.*
55. *Основи правознавства України: навч. посіб. / за ред. проф. Ю. І. Крегула. К.: КНТЕУ, 2018. 528 с.*
56. *Правознавство: термінологічний словник: навч. посіб. / за ред. проф. Ю. І. Крегула. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2018. 268с.*

Додаткова

57. *Батрименко В. І. Міжнародне право : навч. посіб. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2012. 323 с.*
58. *Бородін І.Л. Адміністративне право України: підручник. К.: Алерта. 2018. 365с.*
59. *Вознюк А. А. Кримінальне право України. Загальна частина : конспект лекцій. К. : Нац. акад. внутр. справ. «Освіта України». 2016. 236 с.*
60. *Голінько В.І. Основи охорони праці: підручник. 2-ге вид. Д.: НГУ. 2014. 271с.*
61. *Гуржій Т. Інтер-об'єктна діалектика адміністративно-деліктного концепту вини. Право України. 2006. № 1. С. 24.*
62. *Дмитренко Ю. П. Трудове право України: підручник. К., 2009. 624с.*
63. *Кириченко В. М. Правознавство: курс лекцій. Запоріжжя: ЗНТУ, 2006. 247с.*
64. *Крегул Ю.І., Батрименко В.І. Реформування місцевого самоврядування в Україні. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси і право. №1 (84). 2016. С.17-27.*
65. *Крегул Ю.І., Радченко О.Ю. Захист прав споживачів фінансових послуг. Захист прав споживачів фінансових послуг: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2018. 264с.*
66. *Крегул Ю.І., Батрименко Василь І. Батрименко В. В. Правове регулювання міжнародної електронної комерції. Науковий журнал «Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право». №2(97) 2018. С.136-147.*
67. *Крегул Ю.І., Радченко О.Ю. Щодо адміністративно-правового забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг. Глобальні імперативи розвитку бізнесу та права [Електронний ресурс]. Міжнар. наук. конф. (Київ, 15-16 листопада 2018). Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2018. С. 265-267.*

68. Крезул Ю.І., Сухацький Р.П. Щодо питання викладання студентам навчальної дисципліни «Правознавство». *Smart освіта: ресурси та перспективи: матеріали III Міжнар. наук.- метод. конф. (Київ, 7 грудня 2018р.)*. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2018. С. 110-114.
69. Крезул Ю.І., Радченко О.Ю. Адміністративно-правове забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг. *Модернізація фінансово-кредитної системи. Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 27 березня 2018р.)*. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т.-2018. С.148-150.
70. Конституційне право України: Підручник / за ред. В. Ф. Погорілка. 3-є вид.: К.: Наукова думка, 2002.
71. Колпаков В. К. Адміністративне право і правова держава. К. 2006.
72. Колпаков В. К. Онтолого-гносеологічний вимір ознак адміністративного делікту. *Право України*. 2004. № 10. С. 30-34.
73. Колпаков В. К. Онтолого-гносеологічна сутність правових артефактів (феноменів). *Юридична Україна*. 2004. № 12. С. 4-11.
74. Колпаков В. К. Стан дослідження проступку в українському адміністративному праві. *Право України*. 2005. № 6.
75. Колпаков В. К. Шкідливість і суспільна небезпека адміністративного делікту: розмежування за філософським виміром. *Юридична Україна*. 2004. № 10. С. 19-28.
76. Майданик О.О. Конституційне право України: навчальний посібник. К.: Алерта. 2011. 380с.
77. Мазаракі Н.А. Механізми вирішення спорів у рамках Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом. *Право і суспільство*. 2018. № 5. С. 212-216.
78. Правознавство: навчальний посібник / Богачова Л. Л., Жернаков В. В., Прилипко С. М. та ін. Харків «Фоліо». 2014. 636с.
79. Сироїд Т.Л. Міжнародне право: підручник. Одеса: Фенікс. 2018. 744с.
80. Сімейне право України: підручник / за ред. С. Б. Булеци, В. Г. Фазикоша. К.: Знання. 2015. 375с.
81. Совгиря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України: навч. посіб. Київ: Юрінком Ін-тер. 2018. 556 с.
82. Стеблинська О.С. Кримінальне право. Особлива частина. К. : Ін-т крим.-викон. служби. 2014. 358с.
83. Теорія держави і права / за аг. ред.С. Д. Гусарева, О.Д. Тихомирова. К.: НАВС. 2017. 320с.
84. Теорія держави і права. Академічний курс: підручник / за ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К.: Юрінком-Інтер. 2006.
85. Хіміч В. Адміністративна діяльність - головний напрям з охорони довкілля міліцією. *Право України*. 2006. № 11. С. 113.
86. Хромей В. В. Конституційне право на працю: монографія. Київ : КНТЕУ. 2018. 240 с.

87. Цивільне право України: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
88. *Цивільне право України: навчальний посібник / за ред. В. К. Матвійчука, І. С. Тімуша. К.: ВНЗ «Національна академія управління», 2013. 348 с.*
89. Марченко В.М., Баранова Л.М., Крат В.И., Спасибо-Фатєєва І.В. Цивільний кодекс України. Науково-практичний коментар. Том 1. Загальні положення. Х. 2010. 336с.
90. Чуб В.О. Юридична відповідальність у трудовому праві: теоретично-правовий аналіз. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2018. С. 54-57.
91. Юридична відповідальність у підприємстві: навч. посіб. / за ред. Ю.І. Крегула. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2017. 316с.

Інтернет-ресурси

92. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
93. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
94. Юридичні клініки України. URL: <http://www.legalclinics.org.ua>.
95. Комп'ютерна правова бібліотека «Ліга». URL: <http://www.liga.ua>.